

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē araṇyakāṇḍē
॥ saptacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

sītayā rāvaṇāya patyurātmanaśca paricayaṃ dattvā
vanāgamanē kāraṇasya pratipādanaṃ rāvaṇēna tām
svapaṭṭamahīṣipadē pratiṣṭhāpayituṃ svavicārasya
prakaṭanaṃ sītayā tasya bhartsanaṃ ca

rāvaṇēna tu vaidēhī
tadā pṛṣṭā jihīrṣuṇā |
parivrājakarūpēṇa
śaśaṃsātmānamātmanā ॥ 3.47.1 ॥

brāhmaṇaścātithiścaiṣa
anuktō hi śapēta mām |
iti dhyātvā muhūrtaṃ tu
sītā vacanamabravīt ॥ 3.47.2 ॥

duhitā janakasyāhaṃ
maithilasya mahātmanaḥ |
sītā nāmnāsmi bhadrāṃ tē
rāmasya mahīṣī priyā ॥ 3.47.3 ॥

uṣitvā dvādaśa samā
 ikṣvākūṇāṃ nivēśanē |
 bhuñjānā mānuṣān bhōgān
 sarvakāmasamṛddhinī || 3.47.4 ||

tatra trayōdaśē varṣē
 rājāmantrayata prabhuh |
 abhiṣēcayituṃ rāmaṃ
 samētō rājamantribhiḥ || 3.47.5 ||

tasmin sambhriyamāṇē tu
 rāghavasyābhiṣēcanē |
 kaikēyī nāma bhartāraṃ
 mamāryā yācatē varam || 3.47.6 ||

parigṛhya tu kaikēyī
 śvaśuraṃ sukṛtēna mē |
 mama pravrajanaṃ bhartu -
 rbharatasyābhiṣēcanam || 3.47.7 ||

dvāvayācata bhartāraṃ
 satyasandhaṃ nṛpōttamam |
 nādyā bhōkṣyē na ca svapsyē
 na pāsyē na kadācana || 3.47.8 ||

ēṣa mē jīvitasyāntō
 rāmō yadabhiṣicyatē |
 iti bruvāṇāṃ kaikēyīṃ
 śvaśurō mē sa pārthivaḥ || 3.47.9 ||

ayācatārthairanvarthai -

rna ca yāñcāṃ cakāra sā |

mama bhartā mahātējā

vayasā pañcaviṃśakaḥ || 3.47.10 ||

aṣṭādaśa hi varṣāṇi

mama janmani gaṇyatē |

rāmēti prathitō lōkē

satyavāñśīlavāñśuciḥ || 3.47.11 ||

viśālākṣō mahābāhuḥ

sarvabhūtahitē rataḥ |

kāmārtaśca mahārājaḥ

pitā daśarathaḥ svayam || 3.47.12 ||

kaikēyyāḥ priyakāmārthaṃ

taṃ rāmaṃ nābhyaṣēcayat |

abhiṣēkāya tu pituḥ

samīpaṃ rāmamāgatam || 3.47.13 ||

kaikēyī mama bhartāra -

mityuvāca drutaṃ vacaḥ |

tava pitrā samājñaptaṃ

mamēdaṃ śṛṇu rāghava || 3.47.14 ||

bharatāya pradātavya -

midam rājyamakaṇṭakam |

tvayā tu khalu vastavyaṃ

nava varṣāṇi pañca ca || 3.47.15 ||

vanē pravraja kākutstha
 pītaramaṃ mōcayānṛtāt |
 tathētyuvāca tāmaṃ rāmaḥ
 kaikēyīmakutōbhayaḥ || 3.47.16 ||

cakāra tadvacaḥ śrutvā
 bhartā mama dṛḍhavrataḥ |
 dadyānna pratigrhṇīyāt
 satyamaṃ brūyānna cānṛtam || 3.47.17 ||

ētaḍ brāhmaṇa rāmasya
 vrataṃ dhṛtamanuttamam |
 tasya bhrātā tu vaimātrō
 lakṣmaṇō nāma vīryavān || 3.47.18 ||

rāmasya puruṣavyāghraḥ
 sahāyaḥ samarē'rihā |
 sa bhrātā lakṣmaṇō nāma
 brahmacārī dṛḍhavrataḥ || 3.47.19 ||

anvagacchad dhanuṣpāṇiḥ
 pravrajantaṃ mayā saha |
 jaṭī tāpasarūpēṇa
 mayā saha sahānujaḥ || 3.47.20 ||

pravaiṣṭō daṇḍakāraṇyaṃ
 dharmanityō dṛḍhavrataḥ |
 tē vayaṃ pracyutā rājyāt
 kaikēyyāstu kṛtē trayāḥ || 3.47.21 ||

vicarāma dvijaśrēṣṭha

vanaṃ gambhīramōjasā |

samāśvasa muhūrtaṃ tu

śakyaṃ vastumiha tvayā || 3.47.22 ||

āgamiṣyati mē bhartā

vanyamādāya puṣkalam |

rurūn gōdhān varāhāṃśca

hatvā'dāyāmiṣaṃ bahu || 3.47.23 ||

sa tvaṃ nāma ca gōtraṃ ca

kulamācakṣva tattvataḥ |

ēkaśca daṇḍakāraṇyē

kimarthaṃ carasi dvija || 3.47.24 ||

ēvaṃ bruvatyaṃ sītāyāṃ

rāmapatnyāṃ mahābalaḥ |

pratyuvācōttaraṃ tīvraṃ

rāvaṇō rākṣasādhipaḥ || 3.47.25 ||

yēna vitrāsitā lōkāḥ

sadēvāsuramānuṣāḥ |

ahaṃ sa rāvaṇō nāma

sītē rakṣōgaṇēśvaraḥ || 3.47.26 ||

tvāṃ tu kāñcanavarṇābhāṃ

drṣṭvā kauśēyavāsinīm |

ratim svakēṣu dārēṣu

nādhigacchāmyaninditē || 3.47.27 ||

bahvīnāmuttamastrīṇā -
 māhṛtānāmitastataḥ |
 sarvāsāmēva bhadraṃ tē
 mamāgramahiṣī bhava || 3.47.28 ||

laṅkā nāma samudrasya
 madhyē mama mahāpurī |
 sāgarēṇa parikṣiptā
 nivīṣṭā girimūrdhani || 3.47.29 ||

tatra sītē mayā sārḍhaṃ
 vanēṣu vicariṣyasi |
 na cāsya vanavāsasya
 sprhayiṣyasi bhāmini || 3.47.30 ||

pañca dāsyah sahasrāṇi
 sarvābharaṇabhūṣitāḥ |
 sītē paricariṣyanti
 bhāryā bhavasi mē yadi || 3.47.31 ||

rāvaṇēnaivamuktā tu
 kupitā janakātmajā |
 pratyuvācānavadyāṅgī
 tamanādṛtya rākṣasam || 3.47.32 ||

mahāgirimivākampyaṃ
 mahēndrasadrśaṃ patim |
 mahōdadhimivākṣōbhya -
 mahaṃ rāmamanuvratā || 3.47.33 ||

sarvalakṣaṇasampannaṃ
 nyagrōdhaparimaṇḍalam |
 satyasandhaṃ mahābhāga -
 mahaṃ rāmamanuvratā || 3.47.34 ||

mahābāhuṃ mahōraskaṃ
 siṃhavikrāntagāminam |
 nṛsiṃhaṃ siṃhasaṅkāśa -
 mahaṃ rāmamanuvratā || 3.47.35 ||

pūrṇacandrānanaṃ rāmaṃ
 rājavatsaṃ jitēndriyam |
 pṛthukīrti mahābāhu -
 mahaṃ rāmamanuvratā || 3.47.36 ||

tvam punarjambukaḥ siṃhīṃ
 māmihēcchasi durlabhām |
 nāhaṃ śakyā tvayā spraṣtu -
 mādityasya prabhā yathā || 3.47.37 ||

pādapān kāñcanān nūnaṃ
 bahūn paśyasi mandabhāk |
 rāghavasya priyāṃ bhāryāṃ
 yastvamicchasi rākṣasa || 3.47.38 ||

kṣudhitasya ca siṃhasya
 mṛgaśatrōstarasvinaḥ |
 āśviṣasya vadanād
 daṃṣṭrāmādātumicchasi || 3.47.39 ||

mandaram parvataśrēṣṭham
 pāṇinā hartumicchasi |
 kālakūṭam viṣam pītvā
 svastimān gantumicchasi || 3.47.40 ||

akṣi sūcyā pramṛjasi
 jihvayā lēḍhi ca kṣuram |
 rāghavasya priyāṃ bhāryā -
 madhigantum tvamicchasi || 3.47.41 ||

avasajya śilāṃ kaṇṭhē
 samudram tartumicchasi |
 sūryācandramasau cōbhau
 pāṇibhyāṃ hartumicchasi || 3.47.42 ||

yō rāmasya priyāṃ bhāryāṃ
 pradharṣayitumicchasi |
 agniṃ prajvalitam dṛṣṭvā
 vastrēṇāhartumicchasi || 3.47.43 ||

kalyāṇavṛttāṃ yō bhāryāṃ
 rāmasyāhartumicchasi |
 ayōmukhānāṃ śūlānā -
 magrē caritumicchasi |
 rāmasya sadṛśiṃ bhāryāṃ
 yō'dhigantum tvamicchasi || 3.47.44 ||

yadantaram siṃhasṛgālayōrvanē
 yadantaram syandanikāsamudrayōḥ |

surāgryasauvīrakayōryadantaram
 tadantaram dāśarathēstavaiva ca || 3.47.45 ||

yadantaram kāñcanasīsalōhayō -
 ryadantaram candanavāripañkayōḥ |
 yadantaram hastibiḍālayōrvanē
 tadantaram dāśarathēstavaiva ca || 3.47.46 ||

yadantaram vāyasavainatēyayō -
 ryadantaram madgumayūrayōrapi |
 yadantaram haṃsakagrḍhrayōrvanē
 tadantaram dāśarathēstavaiva ca || 3.47.47 ||

tasmin sahasrākṣasamaprabhāvē
 rāmē sthitē kārmukabāṇapāṇau |
 hṛtāpi tē'haṃ na jarāṃ gamiṣyē
 ājyaṃ yathā makṣikayāvagīrṇam || 3.47.48 ||

itīva tadvākyamaduṣṭabhāvā
 suduṣṭamuktvā rajanīcaram tam |
 gātraprakampād vyathitā babhūva
 vātōddhatā sā kadalīva tanvī || 3.47.49 ||

tāṃ vēpamānāmupalakṣya sītāṃ
 sa rāvaṇō mṛtyusamaprabhāvah |
 kulaṃ balaṃ nāma ca karma ca svaṃ
 samācacakṣē bhayakāraṇārtham || 3.47.50 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
 aranyakāṇḍē saptacatvāriṃśaḥ sargaḥ ||